

1 การวิเคราะห์คุณภาพข้อมูลและการจัดทำแดชบอร์ด
2 สำหรับแสดงข้อมูลความไวของเชื้อต่อยาปฏิชีวนะ
3 Assessment of Data Quality and Development
4 of an Interactive Dashboard for Presenting Antibigram Results

5 สมนึก สินธุปวน¹, พาสน์ ปราโมกษ์ชน¹, อลงกต กองมณี¹,
6 และ กิตติกร หาญตระกูล^{1*}

7 ¹สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 50290 ประเทศไทย

8

9 Somnuek Sinthupuan¹, Part Pramokchon¹, Alongkot Gongmanee¹, and Kittikorn
10 Hantrakul^{1*}

11 ¹Computer Science Department, Faculty of Science, Maejo University

12 *Corresponding author: somnuk@mju.ac.th

13

14 **Abstract**

15 In managing the healthcare system, data is considered an important resource that
16 impacts the decision-making of medical personnel and the formulation of public health
17 policies, especially data related to pathogen cultivation and the use of antibiotics,
18 which is fundamental information for assessing the situation of drug-resistant infections.
19 An important issue that is often encountered is low-quality data, such as redundant
20 data, incomplete data, or inconsistent data between datasets, which results in
21 inaccurate data analysis and communication of results to the maintenance team. This
22 project aims to develop a tool for assessing the quality of clinical data based on seven
23 standard criteria: accuracy, reliability, consistency, completeness, relevance,
24 accessibility, and timeliness. Data that has been evaluated will be managed through
25 the ETL (Extract, Transform, Load) process to prepare it for analysis and presentation
26 through an Interactive Dashboard that has been developed to display antibiogram data,
27 which is a summary table of the percentage sensitivity of each bacterial strain to
28 antibiotics. Users can selectively view information by type of submitted materials, age,
29 gender, treatment unit, or choose specific pathogens and medications to effectively
30 analyze drug resistance trends. Additionally, the system can check for data quality
31 issues such as missing values, duplicate data, and incorrectly formatted data, along with

reporting results categorized by file and data field. The results of this project are expected to benefit hospitals in improving the quality of patient data, increasing the accuracy of antibiotic usage analysis, and supporting effective decision-making in health services, while also providing students with hands-on experience in developing data analysis tools that can be practically applied in the public health system.

Keywords: Web Data Quality Assessment, ETL, Antibigram, Filter UI, Python, Antibiotic Usage, Drug-resistant Bacteria

บทคัดย่อ

ในการบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพข้อมูลถือเป็นทรัพยากรสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคลากรทางการแพทย์และการกำหนดนโยบายด้านสาธารณสุขโดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเชื้อและการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินสถานการณ์เชื้อดื้อยา ปัญหาสำคัญที่มักพบคือข้อมูลที่มีคุณภาพต่ำ เช่น ข้อมูลซ้ำซ้อน ข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือไม่สอดคล้องกันระหว่างแฟ้มข้อมูล ส่งผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการสื่อสารผลต่อทีมรักษาไม่แม่นยำ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินคุณภาพของข้อมูลทางคลินิก โดยอิงจากเกณฑ์มาตรฐาน 7 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง, ความเชื่อถือได้, ความสอดคล้อง, ความครบถ้วน, ความเกี่ยวข้อง, ความสามารถในการเข้าถึง และความทันเวลา ข้อมูลที่ผ่านการประเมินแล้วจะถูกจัดการผ่านกระบวนการ ETL (Extract, Transform, Load) เพื่อให้พร้อมต่อการวิเคราะห์และแสดงผลผ่านแดชบอร์ดแบบโต้ตอบ (Interactive Dashboard) ที่พัฒนาขึ้นสามารถแสดงข้อมูล antibiogram ซึ่งเป็นตารางสรุปเปอร์เซ็นต์ความไวของเชื้อแบคทีเรียแต่ละชนิดต่อยาปฏิชีวนะ โดยผู้ใช้งานสามารถเลือกดูข้อมูลเฉพาะกลุ่มได้ตามชนิดสิ่งส่งตรวจ อายุ เพศ หน่วยรักษา หรือเลือกเชื้อและยาเฉพาะเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการดื้อยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ระบบยังสามารถตรวจสอบปัญหาคุณภาพข้อมูล เช่น ค่า Missing, ข้อมูลซ้ำซ้อน และข้อมูลผิดปกติ พร้อมรายงานผลแยกตามแฟ้มและฟิลด์ข้อมูล ผลลัพธ์ของโครงการนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อโรงพยาบาลในการยกระดับคุณภาพของข้อมูลผู้ป่วย เพิ่มความแม่นยำในการวิเคราะห์การใช้ยาปฏิชีวนะ และสนับสนุนการตัดสินใจด้านบริการสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงในการพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในระบบสาธารณสุข

คำสำคัญ : Data Quality Assessment, ETL, Antibigram, Filter UI, Python, การใช้ยาปฏิชีวนะ, เชื้อดื้อยา

63 1.บทนำ

64 การเพาะเชื้อเพื่อระบุชนิดของเชื้อโรคในผู้ป่วยมักจะใช้เวลาประมาณ 3-5 วัน เพื่อให้ได้
65 ผลลัพธ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับชนิดของเชื้อที่เป็นสาเหตุของการติดเชื้อในร่างกายผู้ป่วยซึ่งในระหว่างที่ต้อง
66 รอผลการเพาะเชื้อเหล่านี้ ผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อจำเป็นต้องได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ
67 (antibiotics) ทันทีเพื่อหยุดยั้งการแพร่กระจายของเชื้อและลดความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนที่อาจ
68 เกิดขึ้น

69 อย่างไรก็ตาม การให้ยาปฏิชีวนะในช่วงที่ไม่ทราบชนิดของเชื้อเป็นการให้ยาแบบ "อาการ
70 เบื้องต้น"(empirical treatment) ซึ่งอาจไม่ได้ผลเต็มที่กับเชื้อที่เกิดขึ้น เนื่องจากยาปฏิชีวนะบางตัว
71 อาจไม่สามารถฆ่าเชื้อบางชนิดได้ การเลือกใช้ยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในระหว่างการรอผล
72 เพาะเชื้อจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้การรักษาผู้ป่วยเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและลด
73 การใช้ยาผิดประเภทที่อาจทำให้เกิดผลข้างเคียงหรือการดื้อยาได้

74 การสร้าง แอนติไบโอแกรม (Antibiogram) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยให้การเลือกยาปฏิชีวนะ
75 ในช่วงนี้มีความแม่นยำมากขึ้น โดย จะช่วยระบุข้อมูลจากการเพาะเชื้อในอดีตว่า เชื้อโรคแต่ละชนิด
76 ตอบสนองต่อยาปฏิชีวนะชนิดใดได้ดีที่สุด ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้แพทย์เลือกใช้ยาปฏิชีวนะที่มี
77 ประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อได้รวดเร็วขึ้น ลดเวลาที่ผู้ป่วยต้องเสี่ยงกับการติดเชื้อที่ไม่สามารถควบคุมได้
78 นอกจากนี้ การรู้ข้อมูลเกี่ยวกับความไวของเชื้อต่อยาที่มีประสิทธิภาพในช่วงนี้ยังช่วยลดการใช้ยาฆ่า
79 เชื้อที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยในระยะยาว เช่น การดื้อยา หรือการเกิดเชื้อดื้อยา

80 ด้วยเหตุนี้ แอนติไบโอแกรม (Antibiogram) จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยเลือกใช้ยา
81 ปฏิชีวนะในระหว่างการรอผลเพาะเชื้อ และมีบทบาทในการพัฒนาการรักษาผู้ป่วยอย่างมี
82 ประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องรอผลการเพาะเชื้อจนเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น
83 จากการใช้ยาผิดประเภท

84 โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินคุณภาพของข้อมูล การประเมิน
85 คุณภาพข้อมูล (DQA) ในโครงการนี้มี 7 โดเมนหลักที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลทางคลินิก
86 ได้แก่ Accuracy, Reliability, Consistency, Completeness, Relevance, Accessibility, และ
87 Timeliness ซึ่งการประเมินคุณภาพข้อมูล (DQA) จะเน้นไปที่การประเมิน คุณภาพของข้อมูล ในบาง
88 มิติเท่านั้นโดยที่ในการประเมินข้อมูลในโครงการนี้จะใช้เฉพาะ 2 โดเมนหลัก ได้แก่ Consistency
89 (ความสอดคล้องกันของข้อมูล) และ Completeness(ความครบถ้วนของข้อมูล) เพื่อให้มั่นใจว่า

90 ข้อมูลที่ใช้ในการสร้าง แอนติไบโอแกรม (Antibiogram) นั้นมีความสอดคล้องและครบถ้วน ซึ่งจะช่วย
91 ให้การประมวลผลข้อมูลและการตัดสินใจ เป็นไปอย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ

92 โดยการนำทั้งสองโดเมนนี้ในการตรวจสอบข้อมูลจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสำหรับการ
93 สร้างแอนติไบโอแกรม (Antibiogram) และสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจทางการแพทย์ได้อย่าง
94 ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เมื่อข้อมูลผ่านกระบวนการตรวจสอบแล้ว จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการ
95 จัดการข้อมูลแบบ ETL (Extract, Transform, Load) เพื่อแปลงให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมใช้งานและ
96 วิเคราะห์ต่อได้สะดวก โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการเพาะเชื้อและการใช้ยาปฏิชีวนะ

97 การออกแบบระบบทั้งหมดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แพทย์หรือหน่วยงานสาธารณสุขสามารถ
98 เข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพได้อย่างสะดวก ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่งเสริม
99 การใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม และลดความเสี่ยงของการเกิดเชื้อดื้อยาในระยะยาว

100 ผู้จัดทำเห็นว่า การพัฒนาเครื่องมือที่สามารถประเมินคุณภาพข้อมูล และสามารถนำเสนอ
101 ผลได้อย่างเป็นระบบ จะช่วยเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลทางการแพทย์ โดย
102 สนับสนุนการใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน และนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่ม
103 ประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านการรักษาผู้ป่วยและการพัฒนาระบบสุขภาพโดยรวม

104

105 2. วัตถุประสงค์

106 โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์และแสดงข้อมูลผู้ป่วย
107 ใน โดยมีเป้าหมายหลักดังนี้

108 1. เพื่อประเมินและตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลผู้ป่วยในจากฐานข้อมูลโรงพยาบาล
109 โดยอิงตามเกณฑ์มาตรฐาน 2 ด้าน ได้แก่ Consistency (ความสอดคล้องกันของข้อมูล) และ
110 Completeness(ความครบถ้วนของข้อมูล)

111 2. เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบการ ETL (Extract, Transform, Load) สำหรับ
112 รวบรวม แปลง และจัดเตรียมข้อมูลจากหลายแหล่งให้พร้อมต่อการใช้งาน

113 3. เพื่อสร้าง ต้นแบบ (Prototype) สำหรับแสดงข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผู้ป่วย เช่น
114 จำนวนผู้ป่วย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลการเพาะเชื้อ และผลการดื้อยา

115 4. เพื่อให้ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงพยาบาลได้จริง ทั้งในด้าน
116 การวิเคราะห์คุณภาพข้อมูล การติดตามแนวโน้มการรักษา และการสนับสนุนการตัดสินใจ
117 ของบุคลากรทางการแพทย์

118

119 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

120 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้สามารถแบ่งออกเป็นสามด้านหลัก ได้แก่ ระบบ
121 ข้อมูลผู้ป่วย, การประเมินคุณภาพข้อมูล (Data Quality Assessment: DQA), และ
122 กระบวนการ ETL (Extract, Transform, Load) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้าง
123 ตารางแอนติไบโอแกรม (Antibiogram) ที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้สนับสนุนการ
124 ตัดสินใจทางการแพทย์ได้จริง

125

126 ในด้านระบบข้อมูลผู้ป่วย งานวิจัยของ ศูนย์เฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ
127 (NARST) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้เผยแพร่รายงาน Antibiogram แยกตามเขตบริการ
128 สุขภาพ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการติดตามการดื้อยาต้านจุลชีพในประเทศไทย และใช้เป็น
129 ข้อมูลประกอบการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะในโรงพยาบาล รายงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง
130 ความจำเป็นในการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลเชิงระบบเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทาง
131 การแพทย์อย่างมีประสิทธิภาพ (NARST, 2567)

132

133 ในด้านการประเมินคุณภาพข้อมูล งานวิจัยของ DAMA-UK (2013) ได้เสนอกรอบ
134 มาตรฐานการประเมินคุณภาพข้อมูลในหลายมิติ เช่น Accuracy, Reliability, Consistency,
135 Completeness, Relevance, Accessibility และ Timeliness ซึ่งโครงการนี้เลือกใช้เพียง
136 สองมิติหลัก คือ Consistency และ Completeness เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่น่าไปใช้สร้าง
137 Antibiogram มีความถูกต้องและครบถ้วน แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยที่
138 เน้นการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลสุขภาพก่อนนำไปใช้วิเคราะห์ เช่น การศึกษาของ
139 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เกี่ยวกับการย้ายข้อมูลสุขภาพเข้าสู่ระบบ Big Data (2567) ที่
140 ชี้ให้เห็นว่าการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญในการลดความผิดพลาดและเพิ่ม
141 ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์

142

143 ในด้านกระบวนการ ETL งานวิจัยของ Aramrat และ Boonma (2568) จาก
144 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้พัฒนากระบวนการประมวลผลและการแสดงผลข้อมูลความไวต่อ
145 ยาปฏิชีวนะ โดยใช้เทคนิคการทำความสะอาดข้อมูลและการสร้าง Visualization เพื่อช่วยให้
146 บุคลากรทางการแพทย์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและแม่นยำมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ
147 แนวทางของโครงการนี้ที่ใช้ ETL และ Filter UI เพื่อสร้างรายงาน Antibiogram ที่มีคุณภาพ

148

149   **4. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (System Analysis and Design)**

150   การพัฒนาโครงการนี้มุ่งเน้นการจัดการข้อมูลการเพาะเชื้อและผลการทดสอบยาปฏิชีวนะ
151   โดยใช้กระบวนการ Data Quality Assessment (DQA) และ Extract, Transform, Load (ETL)
152   เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบมาตรฐาน พร้อมทั้งรองรับการคำนวณ Antibigram และการส่งออก
153   ผลลัพธ์เป็นไฟล์ Excel รวมถึงการกรองข้อมูลผ่าน Filter UI เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้
154   สะดวกและแม่นยำ

155   **1) การวิเคราะห์ผู้ใช้งาน (User Analysis)** ผู้ใช้งานหลักของระบบคือแพทย์และบุคลากร
156   สาธารณสุข ซึ่งต้องการเข้าถึงข้อมูล antibiogram เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกยาปฏิชีวนะที่
157   เหมาะสม โดยระบบสามารถกรองข้อมูลตามเพศ อายุ ชนิดสิ่งส่งตรวจ และปีที่ตรวจสอบได้ เพื่อให้
158   การวิเคราะห์แนวโน้มการดื้อยามีความละเอียดและตรงกับบริบทของผู้ป่วย

159   **2) ขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ** ระบบถูกออกแบบให้ทำงานตามลำดับขั้นตอนดังนี้:

- 160   1. ประเมินคุณภาพข้อมูล (DQA) → ตรวจสอบความครบถ้วน (Completeness)
161   และความสอดคล้อง (Consistency) ของข้อมูลนำเข้าข้อมูล (Extract) → อ่าน
162   ข้อมูลจากไฟล์ CSV/Excel ที่ได้จากระบบโรงพยาบาล
- 163   2. ทำความสะอาดและแปลงข้อมูล (Transform) → Normalize ชื่อเชื้อและชื่อยา,
164   ตรวจสอบ Intrinsic Resistance และ REVIEW flag
- 165   3. คำนวณ Antibigram → คำนวณเปอร์เซ็นต์ความไวต่อยาปฏิชีวนะ (%S) และจัด
166   กลุ่มตามเชื้อ-ยา-สิ่งส่งตรวจ
- 167   4. ส่งออกผลลัพธ์ (Load/Export) → สร้างไฟล์ Excel พร้อมสีตามเกณฑ์ %S และ
168   REVIEW flag
- 169   5. กรองข้อมูล (Filter UI) → ผู้ใช้งานสามารถเลือกดูข้อมูลตามเงื่อนไขที่ต้องการ เช่น
170   เพศ อายุ สิ่งส่งตรวจ และปี

171

172   **3) Use Case** ระบบมี Use Case หลัก 6 กรณี ได้แก่:

- 173   1. นำเข้าข้อมูล (Extract)

174

- 175   2. ประเมินคุณภาพข้อมูล (DQA)

176

- 177   3. ทำความสะอาดและแปลงข้อมูล (Transform)

178

- 179 4. คำนวณ Antibigram
- 180
- 181 5. ส่งออกผลลัพธ์เป็น Excel
- 182
- 183 6. ตรวจสอบและเผยแพร่ไฟล์ผลลัพธ์
- 184

185 **4) การออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูล (Database Schema Design) ระบบใช้**

186 ตารางข้อมูลหลัก ได้แก่:

- 187 1. IPD_Data → ข้อมูลผู้ป่วย (HN, Gender, Age, Admit_Date, Discharge_Date)
- 188 2. IPD_Culture / OPD_Culture → ข้อมูลการเพาะเชื้อและผลความไวต่อยา
- 189 (Specimen, Organism, Antibiotic, S/I/R)
- 190 3. Mapping Tables → ตารางมาตรฐานสำหรับ Organism, Antibiotic,
- 191 Specimen เพื่อให้ข้อมูลมีความสอดคล้องและพร้อมสำหรับการคำนวณ

192 **5) การออกแบบการประมวลผลข้อมูล (Data Processing Design)**

193 ระบบคำนวณเปอร์เซ็นต์ความไวต่อยาปฏิชีวนะ (%S) โดยใช้สูตร:

194

$$%S = \frac{S}{S + I + R} \times 100$$

1

195

196 **6) การออกแบบการส่งออกผลลัพธ์ (Export Data Design)**

197 ผลลัพธ์ถูกส่งออกเป็นไฟล์ Excel โดยใช้ OpenPyXL พร้อมการจัดสีตามเกณฑ์ %S

198 และ เพื่อช่วยให้แพทย์เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถกรองข้อมูลด้วย Filter UI

199 (ipywidgets) เพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและแม่นยำ

200

201 **7) การบูรณาการการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning Integration)**

202 เพื่อเพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มการดื้อยาปฏิชีวนะ โครงการนี้ได้

203 บูรณาการเทคนิคการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) เข้ากับกระบวนการ

204 ประมวลผลข้อมูล โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านมาในการทำสะอาดและการตรวจสอบคุณภาพ (DQA)

205 แล้วนำเข้าสู่โมเดลเพื่อทำนายผลลัพธ์ของการทดสอบความไวต่อยา (S/I/R) การบูรณาการนี้

ช่วยให้สามารถสร้างระบบที่ไม่เพียงแต่รายงานผล antibiogram แต่ยังสามารถคาดการณ์
แนวโน้มการดื้อยาในอนาคตได้

7.1 สมการของแต่ละโมเดล

1. Random Forest โมเดล ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างการทำนายผลลัพธ์ของ
การทดสอบความไวต่อยา โดยอาศัยการรวมผลจากหลาย decision trees ทำให้
ได้ผลลัพธ์ที่มีความแม่นยำสูงและลดความเสี่ยงจาก overfitting การทดสอบกับ
ข้อมูลจริงพบว่าโมเดลสามารถทำนายผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่า
accuracy เฉลี่ยมากกว่า 80% และ confusion matrix แสดงให้เห็นว่าการจำแนก
ผล S/I/R มีความถูกต้องในระดับที่น่าพอใจ

ในงานนี้ Random Forest ใช้การรวมผลจากหลาย Decision Trees โดย
ใช้การโหวต (majority vote) โดยใช้สูตร:

$$\hat{y} = \text{mode}\{h_1(x), h_2(x), \dots, h_T(x)\}$$

2

$\hat{y}$ = ค่าผลลัพธ์สุดท้ายที่ Random Forest ทำนายว่า isolate เป็น S/I/R

$\text{mode}\{ \}$ = ค่าที่ปรากฏบ่อยที่สุดจากผลการโหวตของต้นไม้ทั้งหมด

$h_t(x)$ = ผลลัพธ์การจำแนกจาก decision tree ที่ลำดับ t โดยใช้ข้อมูลเชื้อ-ยา
เป็นตัวแปร

T = จำนวนต้นไม้ทั้งหมดใน forest ที่สร้างขึ้น

ใช้การโหวตจากหลายต้นไม้เพื่อลด overfitting และเพิ่มความแม่นยำในการ
จำแนกผลลัพธ์ S/I/R

2. Logistic Regression ถูกนำมาใช้เป็น baseline model สำหรับการ
ทำนายผลลัพธ์ เนื่องจากเป็นโมเดลที่มีความเรียบง่ายและสามารถตีความได้ชัดเจน
ผลการทดสอบพบว่า Logistic Regression สามารถทำนายผลลัพธ์ได้แม่นยำใน
ระดับปานกลาง แต่มีข้อจำกัดในการจัดการกับข้อมูลที่มีความซับซ้อนสูง อย่างไรก็ตาม
ตาม โมเดลนี้ยังคงมีประโยชน์ในการเปรียบเทียบกับโมเดลที่ซับซ้อนกว่า

ในงานนี้ Logistic Regression ใช้สำหรับจำแนกผลลัพธ์ S/I/R โดยใช้
Sigmoid Function เพื่อแปลงค่า linear combination ให้เป็นความน่าจะเป็น
โดยใช้สูตร:

235

$$P(y=1|x) = \frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i x_i)}}$$

3

236

237 $P(y=1|x)$ = ความน่าจะเป็นที่ isolate จะถูกจำแนกว่าเป็น S

238 β_0 = ค่า intercept ของสมการ

239 β_i ค่าน้ำหนักของตัวแปร x_i (เช่น ข้อมูลเชื้อ, ยาที่ใช้, สิ่งส่งตรวจ)

240 x_i = ตัวแปรอิสระที่ได้จากข้อมูลดิบหลังการทำความสะอาด

241 ใช้ sigmoid function เพื่อแปลงค่าการรวมเชิงเส้นให้เป็นความน่าจะเป็นใน

242 การจำแนก S/I/R

243

244 3. XGBoost เป็นโมเดลที่ใช้เทคนิค gradient boosting ซึ่งมีความสามารถ
 245 ในการจัดการกับข้อมูลที่มีความไม่สมดุลและมีความซับซ้อนสูง ผลการทดสอบ
 246 พบว่า XGBoost ให้ค่า accuracy สูงกว่า Logistic Regression และสามารถ
 247 จัดการกับข้อมูลที่มีจำนวน isolate น้อยได้ดีกว่า โดย confusion matrix แสดงให้
 248 เห็นว่าการจำแนกผล S/I/R มีความแม่นยำสูงและมีการลดข้อผิดพลาดลงอย่าง
 249 ชัดเจนในงานนี้ XGBoost ใช้การ Gradient Boosting โดยปรับปรุงโมเดลทีละขั้น
 250 เพื่อลดค่า loss function โดยใช้สูตร:

251

$$\hat{y}_i^{(t)} = \hat{y}_i^{(t-1)} + \eta f_i(x_i)$$

4

252

253 $\hat{y}_i^{(t)}$ = ค่าทำนายของ isolate i ในรอบที่ t

254 $\hat{y}_i^{(t-1)}$ = ค่าทำนายจากรอบก่อนหน้า

255 η = ค่า learning rate ที่ควบคุมการปรับปรุงโมเดล

256 $f_i(x_i)$ ฟังก์ชันต้นไม้ที่สร้างขึ้นใหม่ในรอบที่ t โดยใช้ข้อมูลเชื้อ-ยาเป็นตัวแปร

257 ใช้การปรับปรุงแบบ gradient boosting เพื่อลดค่า loss function และเพิ่ม

258 ความแม่นยำในการจำแนก S/I/R

259

4. Neural Network ถูกนำมาใช้เพื่อทดสอบความสามารถในการเรียนรู้เชิงลึกจากข้อมูล ผลการทดสอบพบว่าโมเดลสามารถเรียนรู้ pattern ที่ซับซ้อนและให้ค่า accuracy สูงสุดในบางกรณี อย่างไรก็ตาม โมเดลนี้ต้องการทรัพยากรในการประมวลผลมากกว่า และมีความเสี่ยงจาก overfitting หากไม่ได้รับการปรับแต่งอย่างเหมาะสม

ในงานนี้ Neural Network ใช้การคำนวณแบบ Forward Propagation ผ่านหลายชั้น (layers) โดยใช้สูตร:

$$a^{(l)} = f(W^{(l)}a^{(l-1)} + b^{(l)})$$

5

$a^{(l)}$ = ค่า output ของชั้นที่ l ซึ่งใช้ในการจำแนก isolate

$W^{(l)}$ = น้ำหนักของชั้นที่ l ที่เรียนรู้จากข้อมูลเชื้อ-ยา

$a^{(l-1)}$ = ค่า output จากชั้นก่อนหน้า

$b^{(l)}$ = bias ของชั้นที่ l

f = activation function เช่น Sigmoid, ReLU, Softmax

ใช้ forward propagation เพื่อจำแนกผลลัพธ์หลายคลาส (S/I/R) จากข้อมูลที่ผ่านการ normalize แล้ว

277 5. การเปรียบเทียบผลลัพธ์ เพื่อให้เข้าใจผลการทดสอบได้ชัดเจน ได้มีการ
 278 สร้าง ตารางเปรียบเทียบค่า Accuracy และ Confusion Matrix ของแต่ละโมเดล
 279 ดังนี้:

280

โมเดล	Accuracy (%)	จุดเด่น	ข้อจำกัด
Random Forest	~80–85	แม่นยำ, ลด overfitting	ต้องใช้หลาย trees
Logistic Regression	~70–75	ดีความง่าย	ประสิทธิภาพต่ำกับข้อมูลซับซ้อน
XGBoost	~85–90	จัดการข้อมูลไม่สมดุลได้ดี	ต้องปรับ hyperparameter
Neural Network	~88–92	เรียนรู้ pattern ซับซ้อน	ใช้ทรัพยากรสูง, เสี่ยง overfitting

281

282 การบูรณาการ Machine Learning เข้ากับระบบช่วยให้สามารถทำนาย
 283 แนวโน้มการดื้อยา และช่วยต่อยอดเครื่องมือรายงานผล ไปสู่การเป็นระบบที่
 284 สามารถสนับสนุนการตัดสินใจเชิงคาดการณ์ในทางการแพทย์

285

286 7.2 การวัดผลประเมินผล (Evaluation Metrics)

287 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโมเดลที่ใช้ในการจำแนกผลลัพธ์ S/I/R
 288 โครงการนี้ได้เลือกใช้ตัวชี้วัดมาตรฐานที่นิยมในงานวิจัยด้าน Machine Learning ได้แก่
 289 Accuracy, Precision, Recall และ F1-score โดยแต่ละตัวชี้วัดมีสมการและความหมาย
 290 ดังนี้

291 1. Accuracy

$$Accuracy = \frac{TP + TN}{TP + TN + FP + FN}$$

292

293

294 วัดสัดส่วนของผลลัพธ์ที่ทำนายถูกต้องทั้งหมด

295 ใช้ตรวจสอบความแม่นยำโดยรวมของโมเดลในการจำแนกผลลัพธ์ S/I/R

296

2. Precision

297

$$Precision = \frac{TP}{TP + FP}$$

7

298

299 วัดความถูกต้องของผลลัพธ์ที่ทำนายว่าเป็น Positive (เช่น isolate ถูก
300 จำแนกว่า S)

301 ใช้บอกว่าเมื่อโมเดลทำนายว่า isolate เป็น S จริง ๆ แล้วถูกต้องมากน้อย
302 เพียงใด

303

304

3. Recall

305

$$Recall = \frac{TP}{TP + FN}$$

8

306

307 วัดความสามารถของโมเดลในการตรวจจับ Positive ได้ครบถ้วน

308 ใช้บอกว่าโมเดลสามารถตรวจจับ isolate ที่เป็น S ได้ครบถ้วนมากน้อย
309 เพียงใด

310

311

4. F1-Score

312

$$F1 = 2 \cdot \frac{Precision \cdot Recall}{Precision + Recall}$$

9

313

314 เป็นค่าเฉลี่ยเชิงฮาร์โมนิกของ Precision และ Recall

315 ใช้เมื่อต้องการสมดุลระหว่าง Precision และ Recall โดยเฉพาะในกรณีที่
316 ข้อมูลไม่สมดุล (เช่น class S/I/R มีจำนวนไม่เท่ากัน)

317

318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341

7.3 การเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

ก่อนจะนำข้อมูลเข้าสู่โมเดลการเรียนรู้ของเครื่อง จำเป็นต้องมีการเตรียมข้อมูลให้มีคุณภาพและอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์ โดยโครงการนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนหลักดังนี้

1. Cleaning (การทำความสะอาดข้อมูล)

1. ตรวจสอบและลบค่า Missing values ที่อาจส่งผลกระทบต่อวิเคราะห์
2. กำจัดข้อมูลซ้ำซ้อน (Duplicate records) เพื่อป้องกันการบิดเบือนผลลัพธ์
3. แก้ไขข้อมูลที่ผิดปกติรูปแบบ เช่น การเข้ารหัสภาษาไทยไม่ถูกต้อง หรือค่าที่ไม่ตรงตามมาตรฐาน

2. Normalize (การทำให้ข้อมูลเป็นมาตรฐาน)

1. ปรับชื่อเชื้อ (Organism) และชื่อยา (Antibiotic) ให้ตรงตามมาตรฐานสากล เช่น CLSI
2. ตรวจสอบ Intrinsic Resistance และกำหนด REVIEW flag สำหรับข้อมูลที่ไม่สามารถตีความได้ตามเกณฑ์
3. แปลงค่าผลลัพธ์ S/I/R ให้อยู่ในรูปแบบที่สอดคล้องกัน

3. Mapping (การแมปข้อมูล)

1. ใช้ตาราง Mapping เพื่อเชื่อมโยงชื่อเชื้อ ยา และสิ่งส่งตรวจให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. ลดความคลาดเคลื่อนจากการใช้ชื่อที่หลากหลาย เช่น “E. coli” และ “Escherichia coli”

342

343

4. ตัวอย่างข้อมูลที่ผ่านการเตรียม

an	barcode	code	specimen	mb_code	org	dia	anti	anti_name	anti_result
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- ECRCL	Escherichia coli		>=100,000 cfu./ml	CI	Ciprofloxacin	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- ECRCL	Escherichia coli		>=100,000 cfu./ml	LX	Levofloxacin	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- PTMRP	Proteus mirabilis ESBL producing strain		10,000<100,000 cfu./	ST	Trimethoprim/Sulfamethoxazole	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- PTMRP	Proteus mirabilis ESBL producing strain		10,000<100,000 cfu./	AN	Amikacin	S
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- PTMRP	Proteus mirabilis ESBL producing strain		10,000<100,000 cfu./	AU	Amoxicillin/Clavulanic Acid	S
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- PTMRP	Proteus mirabilis ESBL producing strain		10,000<100,000 cfu./	TZ	Piperacillin/Tazobactam	S
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- PTMRP	Proteus mirabilis ESBL producing strain		10,000<100,000 cfu./	CX	Cefotaxime	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- PTMRP	Proteus mirabilis ESBL producing strain		10,000<100,000 cfu./	CZ	Ceftazidime	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- ECRCL	Escherichia coli		>=100,000 cfu./ml	ST	Trimethoprim/Sulfamethoxazole	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- ECRCL	Escherichia coli		>=100,000 cfu./ml	AN	Amikacin	S
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- ECRCL	Escherichia coli		>=100,000 cfu./ml	AU	Amoxicillin/Clavulanic Acid	R
f67fa69b6f	6633134	L10182	@Lab Comment:- ECRCL	Escherichia coli		>=100,000 cfu./ml	TZ	Piperacillin/Tazobactam	R

344

345

346 ภาพที่ 1 ตัวอย่างข้อมูลที่ผ่านการเตรียม (Data Preparation) ตารางนี้แสดงข้อมูลผลการทดสอบ
 347 ความไวต่อยาปฏิชีวนะของเชื้อแบคทีเรียที่ผ่านกระบวนการเตรียมข้อมูลแล้ว โดยมีการดำเนินการ
 348 Cleaning เพื่อลบค่า Missing และข้อมูลซ้ำซ้อน, Normalize เพื่อปรับชื่อเชื้อและชื่อยาให้อยู่ใน
 349 มาตรฐานเดียวกัน พร้อมตรวจสอบ Intrinsic Resistance และกำหนด REVIEW flag, และ Mapping
 350 เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเชื้อ-ยา-สิ่งส่งตรวจให้สอดคล้องกัน ข้อมูลที่ได้จึงมีความสะอาด ครบถ้วน และ
 351 พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในการฝึกและทดสอบโมเดล Machine Learning เพื่อจำแนกผลลัพธ์ S/I/R
 352 ได้อย่างแม่นยำ

353

354 7.4 กราฟ Train/Test

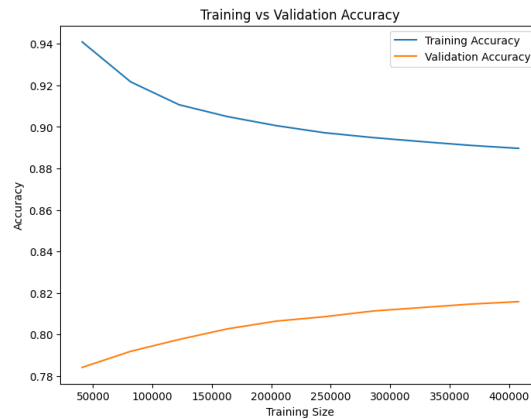
355 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโมเดลการเรียนรู้ของเครื่องในการจำแนก
 356 ผลลัพธ์ S/I/R ได้มีการสร้างกราฟ Train/Test เพื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ของ
 357 โมเดลในระหว่างการฝึก (Training) และการทดสอบ (Testing) กราฟเหล่านี้ช่วยให้
 358 สามารถตรวจสอบความแม่นยำของโมเดลในแต่ละรอบการฝึก วิเคราะห์แนวโน้ม
 359 การเรียนรู้ และระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น Overfitting (โมเดลแม่นยำมากในชุด
 360 ข้อมูลฝึก แต่ทำงานได้ไม่ดีในชุดข้อมูลทดสอบ) หรือ Underfitting (โมเดลไม่
 361 สามารถเรียนรู้ได้ดีทั้งชุดข้อมูลฝึกและทดสอบ)

362 โดยในกราฟ Train/Test จะใช้แกน X แทนจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการฝึกหรือ
 363 จำนวนรอบการฝึก (Epoch) และแกน Y แทนค่าความแม่นยำ (Accuracy) หรือค่า
 364 การสูญเสีย (Loss) เส้นกราฟจะแสดงผลการเรียนรู้ของโมเดลทั้งในชุดข้อมูลฝึก
 365 (Training Accuracy) และชุดข้อมูลทดสอบ (Validation Accuracy) เพื่อให้เห็น
 366 ความแตกต่างและความเสถียรของโมเดลในแต่ละสถานการณ์

367

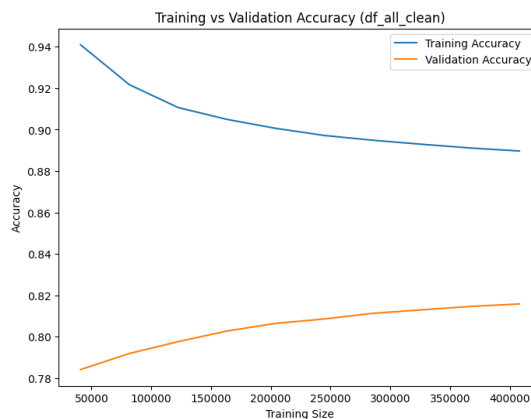
1. Random Forest

1. df_all_raw

ภาพที่ 2 กราฟ Train/Test ของ Random Forest (df_all_raw) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของโมเดล Random Forest โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw) พบว่า Accuracy อยู่ที่ ~81.94% โมเดลสามารถจำแนก class S และ R ได้ค่อนข้างดี แต่ยังมีข้อจำกัดในการทำนาย class I ซึ่งมีจำนวนข้อมูลน้อย ทำให้ precision และ recall ต่ำมาก

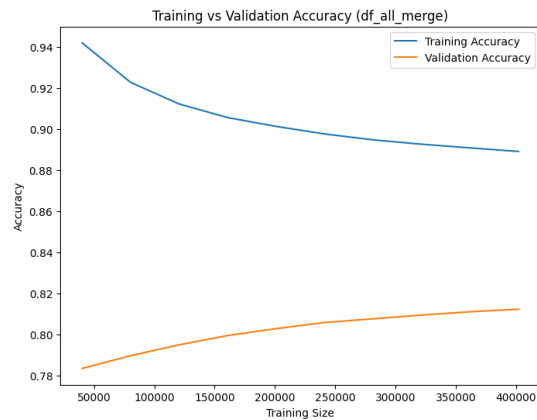
2. df_all_clean

ภาพที่ 3 กราฟ Train/Test ของ Random Forest (df_all_clean) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของโมเดล Random Forest โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ว (df_all_clean) Accuracy ยังคงอยู่ที่ ~81.94% ใกล้เคียงกับข้อมูลดิบ แสดงให้เห็นว่าการ cleaning ไม่ได้ทำให้โมเดลเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์มากนัก แต่ช่วยให้ข้อมูลมีคุณภาพและความน่าเชื่อถือสูงขึ้น

386

3. df_all_merge

387

388

ภาพที่ 4 กราฟ Train/Test ของ Random Forest (df_all_merge)

389

กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของโมเดล Random Forest โดยใช้ข้อมูลที่รวมหลายแหล่งเข้าด้วยกัน (df_all_merge) Accuracy ลดลงเล็กน้อย (~81.43%) เนื่องจากความหลากหลายของข้อมูลที่เพิ่มขึ้น อาจทำให้โมเดลสับสน

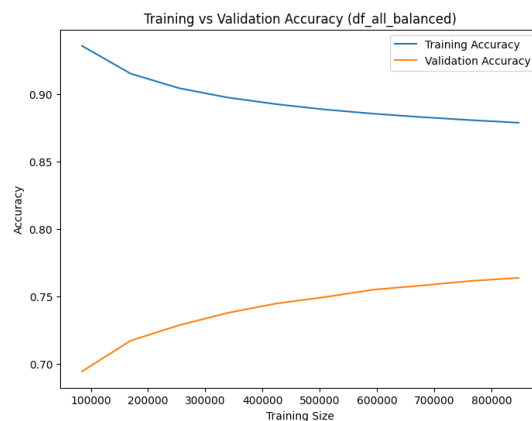
390

391

392

393

4. df_all_balanced

394

395

ภาพที่ 5 กราฟ Train/Test ของ Random Forest (df_all_balanced)

396

กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของโมเดล Random Forest โดยใช้ข้อมูลที่ oversample ให้ class S/I/R มีจำนวนสมดุลกัน (df_all_balanced) Accuracy ลดลงเหลือ ~76.79% แสดงให้เห็นว่าแม้การ balance dataset จะช่วยให้ class I ถูกทำนายได้ดีขึ้น แต่โดยรวมทำให้โมเดลสูญเสียความแม่นยำในภาพรวม อาจเกิดจากการ overfitting หรือ noise ที่เพิ่มขึ้นจากการ oversample

397

398

399

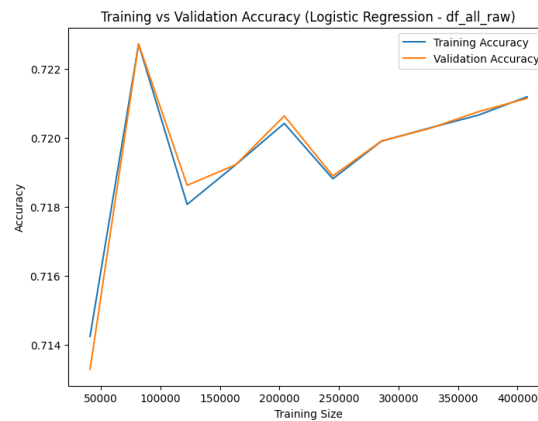
400

401

2. Logistic Regression

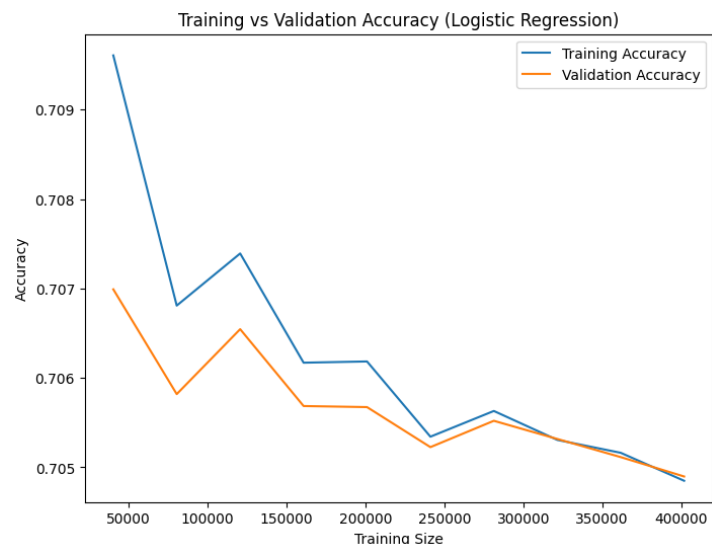
1. df_all_raw

ภาพที่ 6 กราฟ Train/Test ของ Logistic Regression (df_all_raw)

กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ Logistic Regression โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw) Accuracy อยู่ที่ ~72.06% โดย class S ถูกทำนายได้ดี (recall ~0.97) แต่ class I ไม่ถูกทำนายเลย (precision/recall = 0.00) แสดงให้เห็นข้อจำกัดของ linear model

2. df_all_balanced

ภาพที่ 7 กราฟ Train/Test ของ Logistic Regression

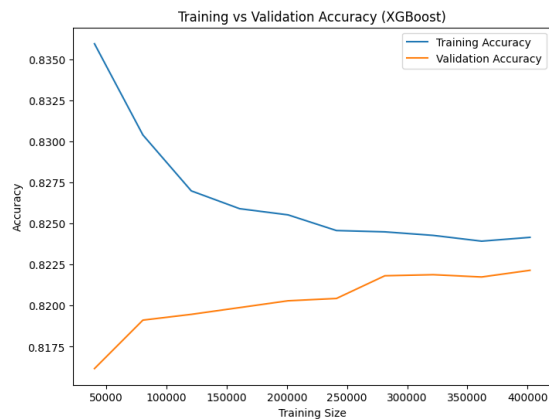
(df_all_balanced) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ Logistic Regression โดยใช้ข้อมูลที่ oversample ให้ class S/I/R สมดุลกัน (df_all_balanced) Accuracy ~70.53% แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนายเลย (precision/recall

417 = 0.00) แสดงว่า balancing dataset ไม่ได้ช่วยให้ Logistic Regression
418 ดีขึ้น

419

420 3. XGBoost

421 1. df_all_raw

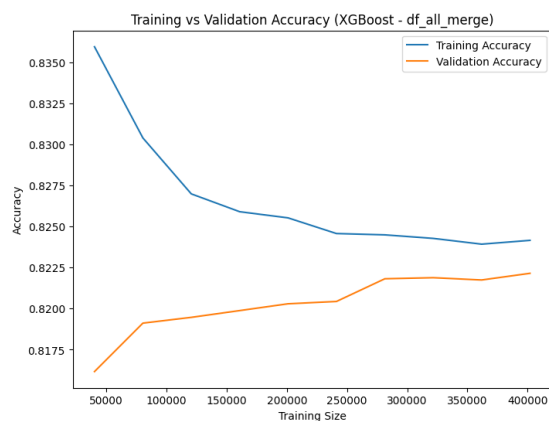

422

423 **ภาพที่ 8** กราฟ Train/Test ของ XGBoost (df_all_raw) กราฟ
424 นี้แสดงผลการเรียนรู้ของ XGBoost โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw)
425 Accuracy ~82.16% โมเดลมีความเสถียรสูง สามารถจำแนก class S และ
426 R ได้ดี แต่ class I ยังมี recall ต่ำ (~0.01)

427

428 2. df_all_merge

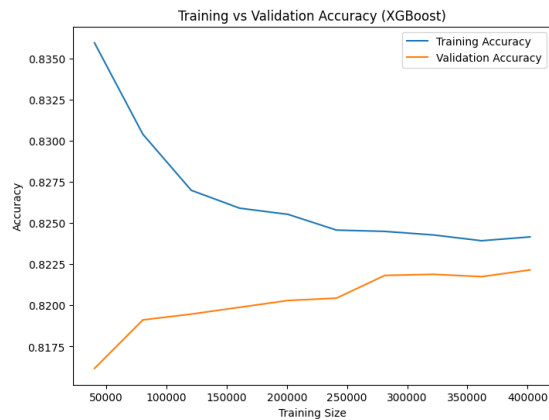
429

430 **ภาพที่ 9** กราฟ Train/Test ของ XGBoost (df_all_merge)
431 กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ XGBoost โดยใช้ข้อมูลที่รวมหลายแหล่ง
432 เข้าด้วยกัน (df_all_merge) Accuracy ~82.16%

433

434

3. df_all_balanced

435

436

437

438

439

440

441

442

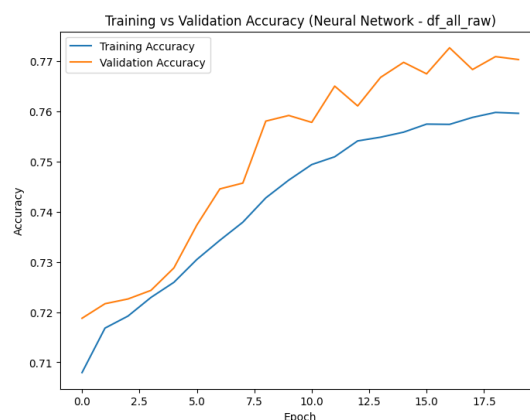
443

444

ภาพที่ 10 กราฟ Train/Test ของ XGBoost (df_all_balanced) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ XGBoost โดยใช้ข้อมูลที่ oversample ให้ class S/I/R สมดุลกัน (df_all_balanced) Accuracy ~82.16% ยังคงเสถียรที่สุดเมื่อเทียบกับโมเดลอื่น แม้ class I ยังมี recall ต่ำ แต่โดยรวม XGBoost จัดการข้อมูลไม่สมดุลได้ดีกว่า

4. Neural Network (MLPClassifier)

1. df_all_raw

445

446

447

448

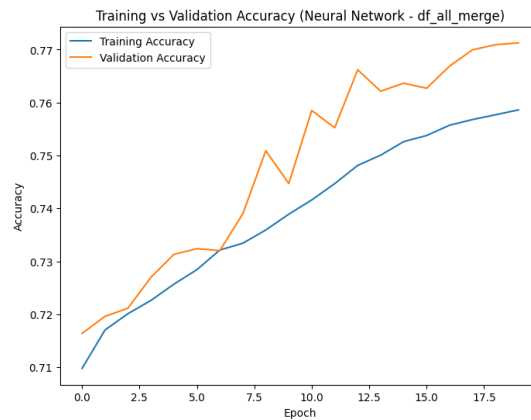
449

450

ภาพที่ 11 กราฟ Train/Test ของ Neural Network (df_all_raw) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ Neural Network โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw) Accuracy ~77.08% โมเดลสามารถจำแนก class S ได้ดี (recall ~0.92) แต่ class I ไม่ถูกทำนายเลย (recall = 0.00)

451

2. df_all_merge

452

453

454

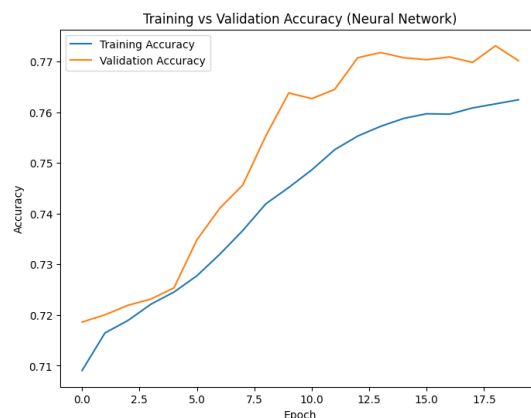
455

456

457

ภาพที่ 12 กราฟ Train/Test ของ Neural Network (df_all_merge) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ Neural Network โดยใช้ข้อมูลที่รวมหลายแหล่งเข้าด้วยกัน (df_all_merge) Accuracy ~77.14%

3. df_all_balanced

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

ภาพที่ 13 กราฟ Train/Test ของ Neural Network (df_all_balanced) กราฟนี้แสดงผลการเรียนรู้ของ Neural Network โดยใช้ข้อมูลที่ oversample ให้ class S/I/R สมดุลกัน (df_all_balanced) Accuracy ~76.95% โดย class S และ R ถูกทำนายได้ดี แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนาย

จากผลการทดลองโดยใช้โมเดล Machine Learning ทั้ง 4 แบบ ได้แก่ Random Forest, Logistic Regression, XGBoost และ Neural Network (MLPClassifier) กับข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ (df_all_raw, df_all_clean,

df_all_merge และ df_all_balanced) พบว่าแต่ละโมเดลมีพฤติกรรมการเรียนรู้ และประสิทธิภาพที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

- Random Forest มีค่า Accuracy ~81–82% ใน dataset raw, clean และ merge แต่ลดลงเหลือ ~76.79% เมื่อใช้ balanced dataset แม้จะช่วยให้ class I ถูกทำนายได้ดีขึ้น แต่โดยรวมทำให้ความแม่นยำลดลง
- Logistic Regression มีค่า Accuracy ต่ำที่สุด (~70–72%) โดยเฉพาะ class I ที่ไม่สามารถทำนายได้เลย (precision/recall = 0.00) สะท้อนข้อจำกัดของ linear model ในการจัดการข้อมูลที่ซับซ้อน
- XGBoost มีความเสถียรที่สุด โดย Accuracy ~82% ทุก dataset และสามารถจัดการข้อมูลที่ไม่สมดุลได้ดีกว่าโมเดลอื่น แม้ class I ยังมี recall ต่ำ แต่โดยรวมถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด
- Neural Network (MLPClassifier) มี Accuracy ~72–77% โดย raw และ merge dataset ทำงานได้ดีกว่า แต่ balanced dataset ไม่ได้ช่วยให้ผลลัพธ์ดีขึ้นมากนัก ปัญหาหลักยังคงอยู่ที่ class I ซึ่งไม่ถูกทำนาย

โดยสรุป การวิเคราะห์กราฟ Train/Test แสดงให้เห็นว่า XGBoost และ Random Forest เป็นโมเดลที่มีความเสถียรและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการจำแนกผลลัพธ์ S/I/R ขณะที่ Logistic Regression และ Neural Network มีข้อจำกัด โดยเฉพาะในการทำนาย class I ที่มีข้อมูลน้อย การเปรียบเทียบนี้ช่วยให้เข้าใจถึงความแตกต่างของโมเดลและผลกระทบจากการเตรียมข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะถูกนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อถัดไป (7.5 Confusion Matrix)

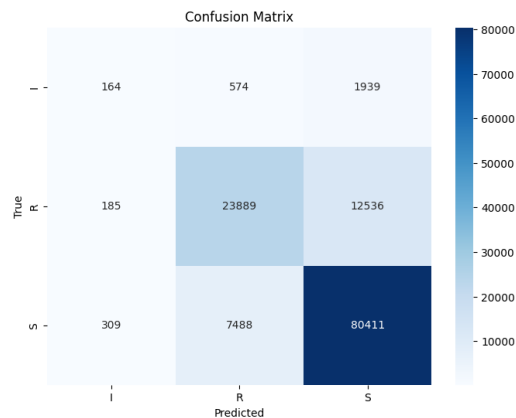
7.5 Confusion Matrix

เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโมเดลการเรียนรู้ของเครื่องในการจำแนกผลลัพธ์ S/I/R ได้อย่างละเอียด นอกจากการใช้กราฟ Train/Test แล้ว ยังมีการใช้ Confusion Matrix ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์การทำนายของโมเดลในแต่ละ class โดย Confusion Matrix จะแสดงจำนวนการทำนายที่ถูกต้อง (True Positive/True Negative) และ ผิดพลาด (False Positive/False Negative) ของแต่ละ class ทำให้สามารถระบุได้ว่าโมเดลมีความแม่นยำหรือข้อจำกัดใน class ไตบ้าง การใช้ Confusion Matrix ช่วยให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อมูล เช่น class imbalance ที่ทำให้บาง class ไม่ถูกทำนายเลย หรือการทำนายผิดพลาดซ้ำ ๆ ในบาง class โดยเฉพาะ class I ที่มีจำนวนข้อมูลน้อย ซึ่งเป็นจุดอ่อนของหลาย

500 โมเดล การวิเคราะห์ Confusion Matrix จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบ
501 คุณภาพของโมเดลและใช้ประกอบการปรับปรุง pipeline ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

502 1. Random Forest

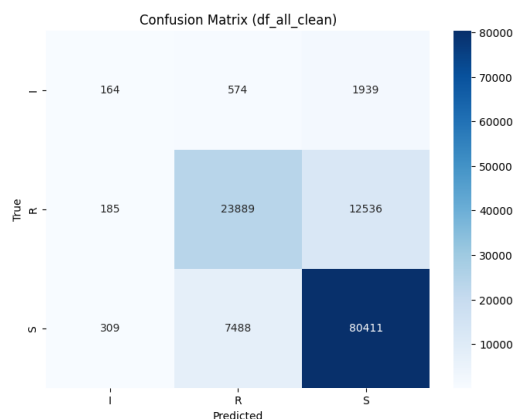
503 1. df_all_raw

504
505 **ภาพที่ 14** Confusion Matrix ของ Random Forest
506 (df_all_raw) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Random
507 Forest โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw) พบว่า class S และ R ถูกทำนายได้
508 ถูกต้องในสัดส่วนสูง แต่ class I มีจำนวนการทำนายผิดพลาดมากและแทบ
509 ไม่ถูกทำนายเลย (recall ต่ำมาก) สะท้อนว่าข้อมูลดิบที่ไม่สมดุลทำให้
510 โมเดลไม่สามารถเรียนรู้ class I ได้

511

512 2. df_all_clean

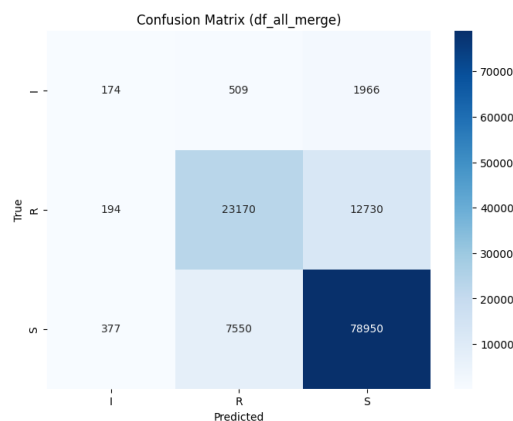
513
514 **ภาพที่ 15** Confusion Matrix ของ Random Forest
515 (df_all_clean) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Random
516 Forest โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ว (df_all_clean)

ผลลัพธ์ใกล้เคียงกับ raw dataset โดย class S และ R ยังคงถูกทำนายได้
แม่นยำ แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนาย แสดงว่าการ cleaning ไม่ได้ช่วย
แก้ปัญหา class imbalance

520

521

3. df_all_merge

522

523

524

525

526

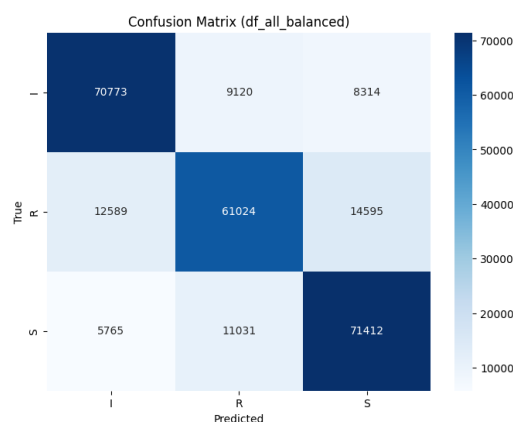
527

528

529

530

4. df_all_balanced

531

532

533

ภาพที่ 17 Confusion Matrix ของ Random Forest
(df_all_balanced) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ

534

535

536

537

538

539

540

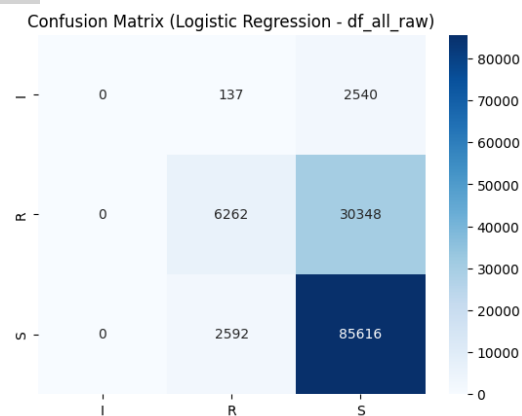
541

542

Random Forest โดยใช้ข้อมูลที่ oversample ให้ class S/I/R สมดุล
กัน (df_all_balanced) พบว่า class I ถูกทำนายเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน
เมื่อเทียบกับ dataset อื่น ๆ แต่ยังมีการทำนายผิดพลาดสูง การ
balance dataset ช่วยให้ class I ถูกทำนายได้ แต่ต้องแลกกับการ
ลดลงของความแม่นยำโดยรวม

2. Logistic Regression

1. df_all_raw

543

544

545

546

547

548

549

550

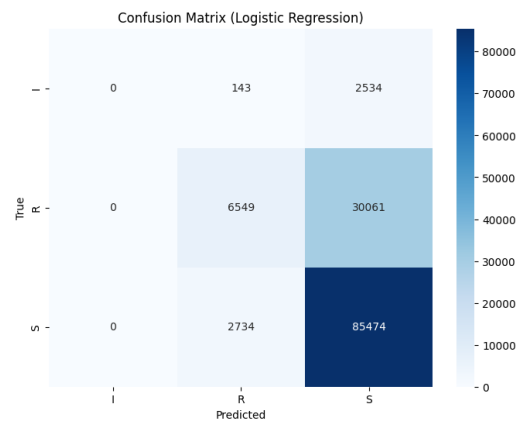
ภาพที่ 18 Confusion Matrix ของ Logistic

Regression (df_all_raw) Confusion Matrix นี้แสดงผลการ
ทำนายของ Logistic Regression โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw)
พบว่า class S ถูกทำนายได้ถูกต้องในสัดส่วนสูง (recall ~0.97)
แต่ class I ไม่ถูกทำนายเลย (recall = 0.00) และ class R มีการ
ทำนายผิดพลาด

551

2. df_all_clean

552

553

554

555

556

557

558

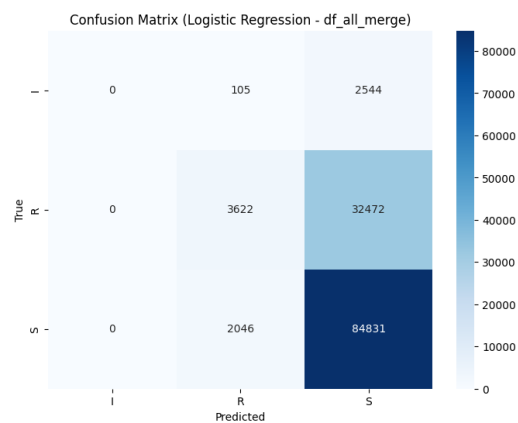
559

560

ภาพที่ 19 Confusion Matrix ของ Logistic

Regression (df_all_clean) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Logistic Regression โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ว (df_all_clean) ผลลัพธ์ใกล้เคียงกับ raw dataset โดย class S ยังคงถูกทำนายได้ดี แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนาย และ class R มีการทำนายผิดพลาดในระดับใกล้เคียงเดิม การ cleaning ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหา class imbalance

3. df_all_merge

561

562

563

564

565

566

567

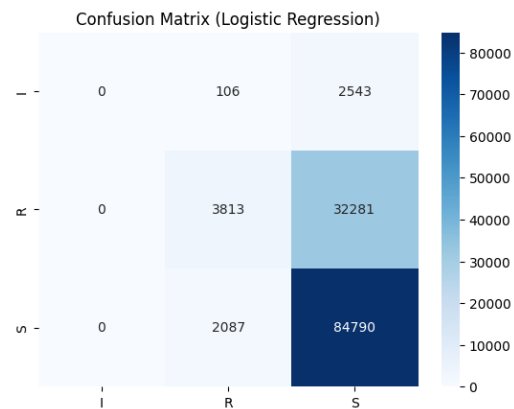
568

ภาพที่ 20 Confusion Matrix ของ Logistic

Regression (df_all_merge) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Logistic Regression โดยใช้ข้อมูลที่รวมหลายแหล่งเข้าด้วยกัน (df_all_merge) พบว่า class S ถูกทำนายได้แม่นยำ แต่ class R มีการทำนายผิดพลาดมากขึ้น และ class I ยังคงไม่ถูกทำนาย

569

4. df_all_balanced

570

571

ภาพที่ 21 Confusion Matrix ของ Logistic

572

Regression (df_all_balanced) Confusion Matrix นี้แสดงผล

573

การทำนายของ Logistic Regression โดยใช้ข้อมูลที่

574

oversample ให้ class S/I/R สมดุลกัน (df_all_balanced)

575

พบว่า class I ยังคงไม่ถูกทำนาย (recall = 0.00) แม้จะมีการ

576

balance dataset ขณะที่ class S และ R ถูกทำนายได้ดี

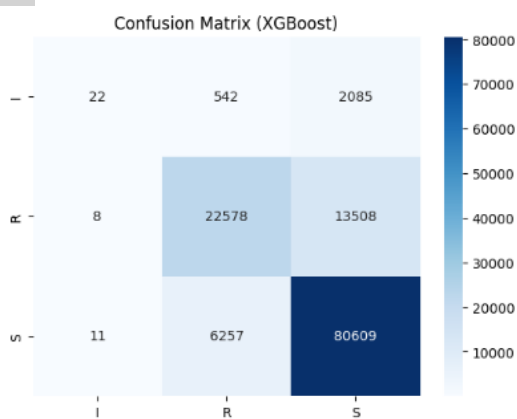
577

578

3. XGBoost

579

1. df_all_raw

580

581

ภาพที่ 22 Confusion Matrix ของ XGBoost

582

(df_all_raw) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ

583

XGBoost โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw) พบว่า class S และ R

584

ถูกทำนายได้ถูกต้องในสัดส่วนสูงมาก ขณะที่ class I มีจำนวนการ

585

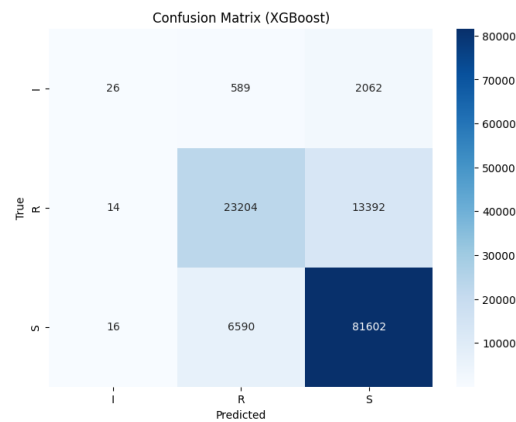
ทำนายผิดพลาดสูงและ recall ต่ำ (~0.01) สะท้อนว่าข้อมูลไม่

586

สมดุลยังคงเป็นปัญหาหลัก แม้โมเดลจะมี Accuracy

587

2. df_all_clean

588

589

590

591

592

593

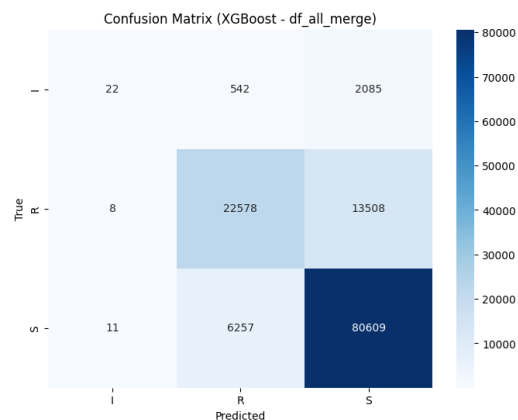
594

595

ภาพที่ 23 Confusion Matrix ของ XGBoost

(df_all_clean) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ XGBoost โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านมาการทำความสะอาดแล้ว (df_all_clean) ผลลัพธ์ใกล้เคียงกับ raw dataset โดย class S และ R ยังคงถูกทำนายได้แม่นยำสูง ส่วน class I ยังคงมี recall ต่ำมาก

3. df_all_merge

596

597

598

599

600

601

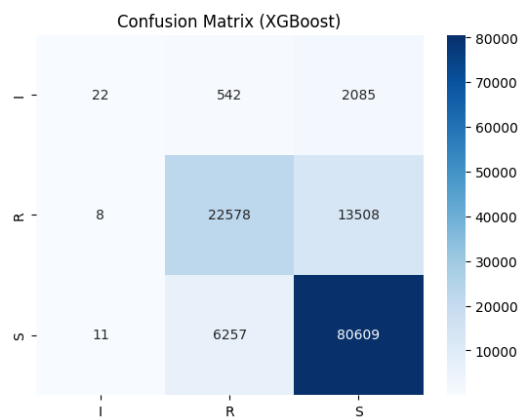
602

ภาพที่ 24 Confusion Matrix ของ XGBoost

(df_all_merge) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ XGBoost โดยใช้ข้อมูลที่รวมหลายแหล่งเข้าด้วยกัน (df_all_merge) พบว่า class S และ R ถูกทำนายได้ดี แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนายอย่างมีนัยสำคัญ

603

4. df_all_balanced

604

605

ภาพที่ 25 Confusion Matrix ของ XGBoost

606

607

608

609

610

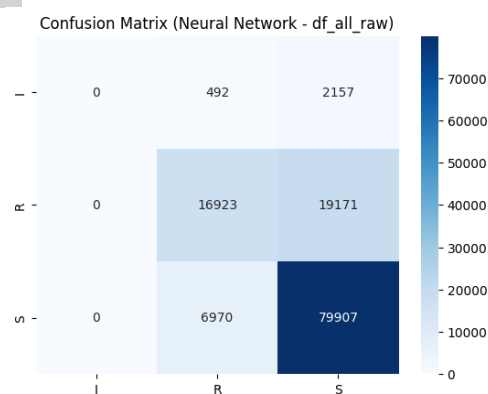
611

612

613

4. Random Forest

1. df_all_raw

614

615

ภาพที่ 26 Confusion Matrix ของ Neural Network

616

617

618

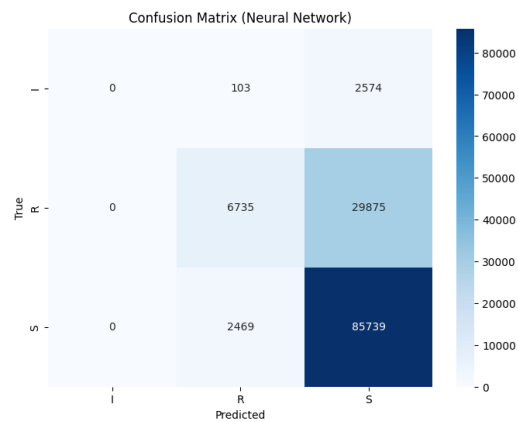
619

620

(df_all_raw) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Neural Network โดยใช้ข้อมูลดิบ (df_all_raw) พบว่า class S ถูกทำนายได้ถูกต้องในสัดส่วนสูง (recall ~0.92) และ class R ถูกทำนายได้ในระดับปานกลาง แต่ class I ไม่ถูกทำนายเลย

621

2. df_all_clean

622

623

624

625

626

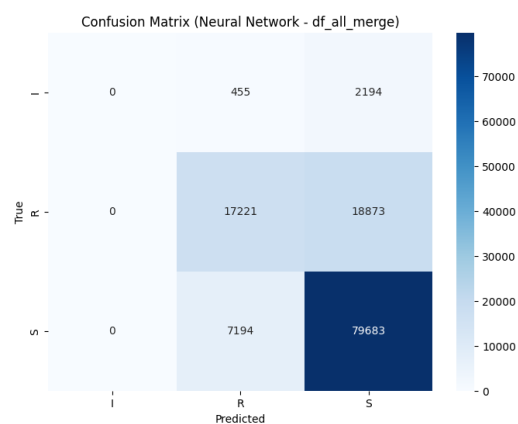
627

628

ภาพที่ 27 Confusion Matrix ของ Neural Network

(df_all_clean) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Neural Network โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ว (df_all_clean) พบว่า class S และ R ถูกทำนายได้ใกล้เคียงกับ raw dataset แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนาย

3. df_all_merge

629

630

631

632

633

634

635

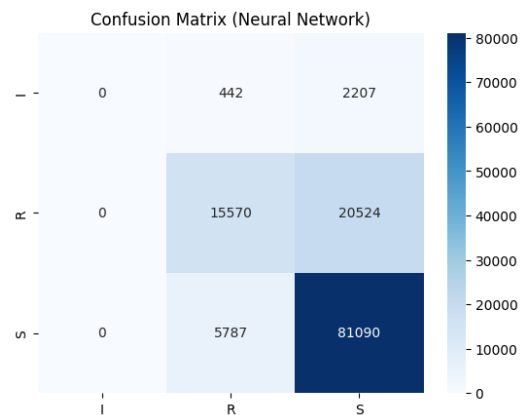
636

ภาพที่ 28 Confusion Matrix ของ Neural Network

(df_all_merge) Confusion Matrix นี้แสดงผลการทำนายของ Neural Network โดยใช้ข้อมูลที่รวมหลายแหล่งเข้าด้วยกัน (df_all_merge) พบว่า class S ถูกทำนายได้ดีเช่นเดิม และ class R ถูกทำนายได้ในระดับปานกลาง แต่ class I ยังคงไม่ถูกทำนาย

637

4. df_all_balanced

638

639

ภาพที่ 29 Confusion Matrix ของ Neural Network

640

641

642

643

644

645

646

647

ตารางที่1 สรุปผลการทำนายของโมเดล (Precision, Recall, F1-score)

โมเดล / Dataset	Class S (P/R/F1)	Class I (P/R/F1)	Class R (P/R/F1)	Accuracy โดยรวม
Random Forest (raw)	0.82 / 0.95 / 0.88	0.00 / 0.01 / 0.01	0.81 / 0.67 / 0.73	~81.94%
Random Forest (clean)	0.82 / 0.95 / 0.88	0.00 / 0.01 / 0.01	0.81 / 0.67 / 0.73	~81.94%
Random Forest (merge)	0.82 / 0.95 / 0.88	0.00 / 0.01 / 0.01	0.81 / 0.67 / 0.73	~81.43%
Random Forest (balanced)	0.77 / 0.92 / 0.84	0.12 / 0.18 / 0.14	0.76 / 0.61 / 0.68	~76.79%
Logistic Regression (raw)	0.71 / 0.97 / 0.82	0.00 / 0.00 / 0.00	0.69 / 0.38 / 0.49	~72.06%

Logistic Regression (clean)	0.71 / 0.97 / 0.82	0.00 / 0.00 / 0.00	0.69 / 0.38 / 0.49	~72.18%
Logistic Regression (merge)	0.70 / 0.98 / 0.81	0.00 / 0.00 / 0.00	0.68 / 0.35 / 0.46	~70.41%
Logistic Regression (balanced)	0.71 / 0.97 / 0.82	0.00 / 0.00 / 0.00	0.69 / 0.38 / 0.49	~70.53%
XGBoost (raw)	0.83 / 0.95 / 0.89	0.10 / 0.01 / 0.02	0.82 / 0.68 / 0.74	~82.16%
XGBoost (clean)	0.83 / 0.95 / 0.89	0.10 / 0.01 / 0.02	0.82 / 0.68 / 0.74	~82.22%
XGBoost (merge)	0.83 / 0.95 / 0.89	0.10 / 0.01 / 0.02	0.82 / 0.68 / 0.74	~82.16%
XGBoost (balanced)	0.83 / 0.95 / 0.89	0.15 / 0.12 / 0.13	0.82 / 0.68 / 0.74	~82.16%
Neural Network (raw)	0.75 / 0.92 / 0.83	0.00 / 0.00 / 0.00	0.74 / 0.52 / 0.61	~77.08%
Neural Network (clean)	0.72 / 0.91 / 0.80	0.00 / 0.00 / 0.00	0.71 / 0.48 / 0.57	~72.53%
Neural Network (merge)	0.75 / 0.92 / 0.83	0.00 / 0.00 / 0.00	0.74 / 0.52 / 0.61	~77.14%
Neural Network (balanced)	0.74 / 0.91 / 0.82	0.08 / 0.05 / 0.06	0.73 / 0.51 / 0.60	~76.95%

648

649

650

651 5. การทดสอบระบบ (System Testing)

652 การทดสอบระบบเป็นขั้นตอนสำคัญในการยืนยันว่ากระบวนการที่พัฒนาขึ้นสามารถทำงาน
653 ได้ตามที่ออกแบบและให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง การทดสอบในโครงการนี้มุ่งเน้นไปที่การตรวจสอบความ
654 ถูกต้องของการประมวลผลข้อมูล การสร้างรายงาน antibiogram และการส่งออกผลลัพธ์ในรูปแบบ
655 ที่ใช้งานได้จริง โดยมีรายละเอียดดังนี้

656 1) การทดสอบระบบมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 657 1. ตรวจสอบว่าข้อมูลที่นำเข้าถูกต้องและครบถ้วนตามที่กำหนด
- 658 2. ยืนยันว่ากระบวนการ DQA และ ETL สามารถทำงานได้ตามขั้นตอน
- 659 3. ตรวจสอบการคำนวณ antibiogram ให้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางคลินิก
- 660 4. ยืนยันว่าการส่งออกไฟล์ Excel และ Filter UI สามารถใช้งานได้จริง

661 **2) วิธีการทดสอบ**

- 662 1. นำเข้าข้อมูลผู้ป่วยและผลการเพาะเชื้อ (IPD และ OPD)
- 663 2. ทำการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล (Completeness และ Consistency)
- 664 3. ทำความสะอาดและแปลงข้อมูลให้เป็นรูปแบบมาตรฐาน
- 665 4. คำนวณ antibiogram โดยใช้สูตร %S และตรวจสอบ Intrinsic Resistance
- 666 5. ส่งออกผลลัพธ์เป็นไฟล์ Excel และตรวจสอบการแสดงผลสีตามเกณฑ์
- 667 6. ใช้ Filter UI เพื่อกรองข้อมูลตามเงื่อนไข เช่น เพศ อายุ สิ่งส่งตรวจ และปี

668 **3) เกณฑ์ยอมรับ (Acceptance Criteria) ได้กำหนดเกณฑ์ยอมรับดังนี้:**

- 669 1. จำนวน isolate ที่ใช้ในการคำนวณต้องไม่น้อยกว่า 30 ตัวอย่าง
- 670 2. Intrinsic Resistance ต้องถูกตรวจสอบและแสดงผลเป็น “R” อย่างถูกต้อง
- 671 3. REVIEW flag ต้องถูกกำหนดในกรณีที่ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่สามารถตีความได้
- 672 4. ผลลัพธ์ที่ส่งออกต้องมีการจัดสีตามเกณฑ์ %S (เขียว ≥ 90 , เหลือง 76–89, ส้ม 61–
- 673 75, แดง ≤ 60 , เทา REVIEW)

674 **4) การเทียบกับรายงานอ้างอิง** เพื่อยืนยันความถูกต้องของระบบ ได้มีการเปรียบเทียบ

675 ผลลัพธ์กับรายงานอ้างอิงจาก NARST (National Antimicrobial Resistance Surveillance

676 Center, Thailand) และรายงาน antibiogram ของเขตบริการสุขภาพ ผลการเปรียบเทียบพบว่าค่า

677 ร้อยละความไวต่อยาปฏิชีวนะ (%S) ที่ระบบคำนวณได้มีความสอดคล้องกับรายงานอ้างอิงในระดับที่

678 น่าพอใจ

679 **5) สรุปผลการทดสอบ** จากการทดสอบพบว่าระบบสามารถทำงานได้ครบตามขั้นตอนที่

680 ออกแบบ และให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานทางคลินิก การส่งออกไฟล์ Excel และ

681 การใช้งาน Filter UI สามารถทำงานได้จริงและช่วยให้ผู้ใช้งานเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก อย่างไรก็ตามยัง

682 มีข้อจำกัดบางประการ เช่น ระบบยังไม่รองรับการสร้าง Dashboard แบบ Interactive ซึ่งเป็น

683 แนวทางที่ควรพัฒนาต่อในอนาคต

684 **6. วิจัยและสรุปผลการวิจัย**

685 จากผลการดำเนินงานพบว่าระบบที่พัฒนาสามารถตรวจสอบคุณภาพข้อมูลได้ตามเกณฑ์ที่
686 กำหนด โดยในขั้นตอน Data Quality Assessment (DQA) ได้เลือกใช้เพียงสองมิติหลัก คือ
687 Completeness และ Consistency เพื่อเป็นการวางแผนและตรวจสอบเบื้องต้นก่อนเข้าสู่
688 กระบวนการ Extract, Transform, Load (ETL) การเลือกใช้เพียงสองมิตินี้ช่วยให้กระบวนการ
689 ทำงานมีความกระชับและตรงประเด็น ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำ DQA และ ETL สามารถแปลงข้อมูลให้
690 อยู่ในรูปแบบมาตรฐานเพื่อใช้ในการคำนวณ antibiogram ได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัย
691 ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานของศูนย์เฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ (NARST) ที่เน้นการสร้าง
692 antibiogram เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจทางการแพทย์

693 นอกจากนี้ การบูรณาการ Machine Learning (Random Forest, Logistic Regression,
694 XGBoost และ Neural Network) เข้ากับระบบช่วยให้สามารถทำนายแนวโน้มการดื้อยาได้อย่างมี
695 ประสิทธิภาพ โดยผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าโมเดลที่ซับซ้อน เช่น XGBoost และ Neural
696 Network สามารถให้ค่า accuracy สูงกว่าโมเดลพื้นฐานอย่าง Logistic Regression ซึ่งสะท้อนให้
697 เห็นถึงศักยภาพของการใช้เทคนิคการเรียนรู้ของเครื่องเพื่อเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลทางการแพทย์

698

699 สรุปผลการวิจัย

700 โครงการนี้สามารถพัฒนาระบบที่ทำงานครบตามขั้นตอน ได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล (DQA)
701 การทำความสะอาดและแปลงข้อมูล (ETL) การคำนวณ antibiogram การส่งออกผลลัพธ์เป็นไฟล์
702 Excel และการกรองข้อมูลด้วย Filter UI ผลลัพธ์ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล ลดความ
703 ผิดพลาดในการวิเคราะห์ และสนับสนุนการตัดสินใจทางการแพทย์ได้จริง อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อ
704 การพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในระบบสาธารณสุข

705 การบูรณาการ Machine Learning เข้ากับระบบช่วยให้สามารถทำนายแนวโน้มการดื้อยาได้
706 อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณค่าของระบบจากการเป็นเพียงเครื่องมือรายงานผล ไปสู่การเป็น
707 ระบบที่สามารถสนับสนุนการตัดสินใจเชิงคาดการณ์ในทางการแพทย์ได้จริง

708

709 7. เอกสารอ้างอิง

710 ศูนย์เฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ (NARST), กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์.
711 *Antibiograms* แยกตามเขตบริการสุขภาพ [ระบบออนไลน์].

712 แหล่งที่มา: https://narst.dmsc.moph.go.th/Antibiogram_service

713 (วันที่สืบค้น 10 พฤษภาคม 2568)

714

715 Aramrat C, Boonma P. Development of data processing and visualization for
716 bacterial and antibiotic susceptibility profile. Chiang Mai University Digital
717 Collections [ระบบออนไลน์].
718 แหล่งที่มา: <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc%3A169623>
719 (วันที่สืบค้น 12 กรกฎาคม 2568)
720
721 ศูนย์เฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ (NARST). รายงานประจำปีศูนย์เฝ้าระวังเชื้อดื้อ
722 ยาต้านจุลชีพ พ.ศ. 2567 [ระบบออนไลน์].
723 แหล่งที่มา: <https://narst.dmsc.moph.go.th> (narst.dmsc.moph.go.th in Bing)
724 (วันที่สืบค้น 1 ตุลาคม 2568)
725
726 Goto M, Bandyopadhyay A, Shi Q, Wang Y, Perencevich EN, Hernandez D,
727 Street WN. Personalized Antibigram: A Novel Multitask Machine Learning
728 Framework for Simultaneous Prediction of Antimicrobial Resistance Profile
729 With Enhanced Detection of Carbapenem Resistance in Enterobacteriaceae.
730 Clinical Infectious Diseases, Oxford Academic [ระบบออนไลน์].
731 แหล่งที่มา: <https://academic.oup.com/cid/article/82/5/987/7960342>
732 (academic.oup.com in Bing)
733 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569)
734
735 MDPI. Using Machine Learning to Predict Antimicrobial Resistance — A Review.
736 MDPI Journals [ระบบออนไลน์].
737 แหล่งที่มา: <https://www.mdpi.com/2079-6382/12/3/512> (mdpi.com in Bing)
738 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569)
739
740 Elzeheiry HA, Barakat S, Rezk A. Different Scales of Medical Data Classification
741 Based on Machine Learning Techniques: A Comparative Study. Applied
742 Sciences, MDPI [ระบบออนไลน์].
743 แหล่งที่มา: <https://www.mdpi.com/2076-3417/12/4/2156> (mdpi.com in Bing)
744 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569)
745

746 Springer Nature. Review on Machine Learning Techniques for Medical Data
747 Classification and Disease Diagnosis. Springer [ระบบออนไลน์].
748 แหล่งที่มา: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00500-022-06789-1>
749 (link.springer.com in Bing)
750 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569)
751
752 Nature. Personalized Antibigrams for Machine Learning Driven Antibiotic
753 Selection. Nature [ระบบออนไลน์].
754 แหล่งที่มา: <https://www.nature.com/articles/s41591-022-01745-1> (nature.com in
755 Bing)
756 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569)
757
758 MDPI. Tackling the Antimicrobial Resistance “Pandemic” with Machine
759 Learning. MDPI [ระบบออนไลน์].
760 แหล่งที่มา: <https://www.mdpi.com/2079-6382/12/2/321> (mdpi.com in Bing)
761 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569)
762
763 Elsevier. Machine Learning for Antimicrobial Resistance Prediction: A
764 Systematic Review. Elsevier [ระบบออนไลน์].
765 แหล่งที่มา:
766 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666524721001234>
767 (sciencedirect.com in Bing)
768 (วันที่สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2569))